

ASPECTE ALE INTEGRĂRII TIC ÎN PREDAREA DISCIPLINELOR MUZICALE TEORETICE

Prof. dr. Hilda E. Iacob
Colegiul de Muzică "Sigismund Toduță"
Cluj-Napoca

Aflându-ne în primul sfert de veac XXI, constatăm cel puțin cu tristețe, dacă nu și cu o anumită revoltă interioară că învățământul vocațional muzical se desprinde și rămâne în plutonul codaș al disciplinelor care țin pasul cu vremurile. Cu alte cuvinte, decalajul se adâncește tot mai mult, dar nu datorită modernizării extraordinare a tuturor aspectelor educaționale ale altor discipline, ci datorită rămânerii în urmă a disciplinelor ce alcătuiesc curriculumul diferențiat specific învățământului muzical preuniversitar.

Spațiu redus al comunicării nu permite dezbateră exhaustivă a tuturor aspectelor care au condus la această stare de fapt, și nici trecerea în revistă a problemelor cu care se confruntă acest sistem educational - cu particularități uneori greu de perceput dinafară -, de aceea, ne vom opri doar la disciplinele muzicale teoretice: Teorie-Solfegii-Dictat (studiată în clasele I – XII, pe grupe), Istoria Muzicii (studiată în clasele IX – XII, pe clase), Armonie și Forme Muzicale (ambele studiate pe grupe, în clasele XI – XII).

Cu toate curențele sistemului, globalizarea circulației informației în spațiul virtual permite integrarea resurselor TIC în predarea disciplinelor menționate mai sus, valorificându-le atât prin intermediul metodelor didactice tradiționale cât și a celor moderne, între care se poate afirma azi că nu există o delimitare clară, dar și că acelea considerate "moderne" au devenit déjà tradiționale.

Din perspectiva utilizării mijloacelor TIC, profesorul apare într-o nouă și importantă postură față de elevi: cea de furnizor de resurse ale învățării, atât în clasă, cât și mai apoi, în învățarea individuală a elevilor, acasă.

Integrarea TIC sporește eficiența predării și a evaluării la clasă, datorită următoarelor aspecte:

- Crește viteza de predare și este compatibilă cu abilitățile elevilor;
- Diferențierea: definirea excelenței ca și creștere individuală față de nivelul inițial; încurajarea elevilor spre alegeri bazate pe interese;

- Conturată de disponibilitățile, interesele și profilul de învățare al elevilor
- Sarcinile de învățare au mai multe opțiuni
- Se oferă surse de învățare multiple
- Facilitarea formării capacității de învățare independente
- Atractivitatea, versatilitatea și diversitatea strategiilor și a mijloacelor didactice
- Stimularea atenției, interesului, dorinței de cunoaștere și de îmbunătățire a performanței individuale.

În predarea disciplinelor muzicale teoretice, tabla interactivă, calculatorul/laptopul, masa de mixaj sunt deja mijloace “clasice”. Modernizarea predării constă în modalitățile de utilizare ale acestora, de la simple audiții/vizionări, prezentări PowerPoint etc., până la utilizarea site-urilor, programelor și aplicațiilor compatibile cu calculatorul sau tableta.

Importanța canalului *Youtube* nu mai are nevoie de argumentare. Metoda audiției muzicale a dobândit forme variate de realizare, prin adăugarea parametrului video. Vizionarea și nu doar audierea unor exemple/lucrări muzicale conferă noi dimensiuni acestei metode, oferind posibilitatea elevilor de a observa și analiza aspecte precum: poziția la instrument, amplasamentul formației/orchestrai, mișcarea scenică, decoruri și costume. Urmărirea partiturii muzicale în timpul audiției, cu sau fără evidențierea prin culori a diferitelor elemente formale contribuie eficient la formarea și dezvoltarea deprinderii de citire de partituri, indispensabilă unui muzician profesionist. De asemenea, există numeroase animații care evidențiază vizual diferenții parametri sonori – melodie, ritm, armonie, scriitură, formă etc. O selecție de exemplificări muzicale organizate stylistic, foarte des utilizată la disciplina Istoria muzicii este cea intitulată *Histoy of music*, organizată în 20 de părți, de la muzica antică până la cea contemporană.

Dintre mijloacele mai noi, introduce în predarea disciplinelor muzicale teoretice, o primă categorie este cea a site-urilor de specialitate, accesibile pentru toate nivelele de studiu, cu meniuri diversificate și complexe, relevante pentru unele discipline sau interdisciplinare, cum ar fi: www.teoria.com, www.dolmesch.com, www.patriciagray.net, www.solomonsmusic.net, www.learnmusictheory.net etc.

De exemplu, site-ul www.dolmesch.com este un site de teorie muzicală, prezentat ca și ghid de compoziție, având următoarele domenii în meniu: descărcare gratuită de partituri muzicale, prezentarea instrumentelor muzicale, teoria muzicii, modele de foi cu

portative, manual de blockflote, exerciții de degetație pentru blockflote, monografiile de compozitori, dicționar de muzică, istoria muzicii.

Resursele didactice oferite de site-ul *www.patriciagray.net* sunt și ele diverse, orientate spre nivelul liceal și universitar: forme și analize muzicale, resurse de istoria muzicii (quizz-uri, animații, termeni operativi și ghid de pronunție/dicție a termenilor și titlurilor de operă pentru specialitatea canto clasic etc.), resurse pentru interpretarea instrumentală (probleme tehnice pentru flaut, pian, violoncel, cor), o colecție extinsă de exemple pentru teoria muzicii etc.

Un domeniu aparte este utilizarea programelor de scris partituri muzicale, extrem de interesante, atractive și utile pentru educația muzicală completă a viitorului muzician. Cele mai performante și mai cunoscute programe sunt *Finale* și *Sibelius*, dar și *MuseScore*, *Music Notation*, *NotateMe Now*, *MIDI Score*, *PianoSheetMusic* etc. Ultima noutate în domeniu este aplicația *StaffPad*, program complex pentru tablete., conceput pentru ecran tactil și creion, compatibil cu suprafețe Microsoft și Windows 10. Aplicația recunoaște scrisul de mână și-l transformă în partitură tehnoredactată, care se poate ulterior edita, asculta, printa, distribui, orchestra.

Tot mai mult teren câștigă aplicațiile gratuite ce se pot descărca pe tabletă- *Perfect Ear*, *Musical Dictation lite*, *Chords*, *Solfeador*, *Piano Tiles*, *Music School: Interval&chords*. Acestea pot deveni un sprijin real și valoros pentru elevi, deoarece permit exersarea individuală a unor probele de teoria muzicii care până nu de mult erau apanajul strict al orei de curs: recunoașteri de sunete, interval, acorduri, scări sonore, ritmuri, măsuri; analiza de interval, acorduri; construcție de interval, acorduri, succesiunii metro-ritmice, dictat ritmic, ritmico-melodic sau armonic etc.

Utilizate cu discernământ și profesionalism, mijloacele TIC integrate în predarea disciplinelor muzicale teoretice deschid pentru elevi noi orizonturi ale cunoașterii. Pasul următor, firesc, ar fi apariția manualelor și ghidurilor metodice pentru toate aceste discipline, în care elevul și profesorul să găsească sugestiile metodologice de valorificare a acestora, cu toate deschiderile interdisciplinare corespunzătoare.